

Asia: VN/18678/2026

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiteen kaupunki pitää nuorten työllisyyden edistämistä erittäin tärkeänä tavoitteena. Nuorten kiinnittyminen työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin on keskeistä sekä yksilön tulevaisuuden että kuntien elinvoiman näkökulmasta. On perusteltua, että valtio kohdentaa rahoitusta toimenpiteisiin, joilla ehkäistään nuorten pitkäaikaistyöttömyyttä ja vahvistetaan monialaista yhteistyötä.

Kiteen kaupunki pitää kuitenkin ongelmallisena sitä, että asetuksessa avustuskelpoisuus rajataan vain asetuksessa nimetyille kaupungeille. Rajaus jättää pienet kaupungit ja kunnat kokonaan avustuksen ulkopuolelle riippumatta siitä, millainen nuorten työttömyystilanne, palvelutarve tai alueellinen kehittämistarve niissä on. Nuorten työttömyys ja palvelutarve eivät ole vain suurten kaupunkien ongelmia. Pienissä kaupungeissa nuorten työllistymisen haasteet voivat näkyä määrällisesti pienempinä, mutta vaikutukset ovat paikallisesti merkittäviä. Pienillä kaupungeilla on myös usein suuria kaupunkeja rajallisemmat resurssit kehittää uusia palvelumalleja, vahvistaa nuorten työllisyyspolkuja ja rakentaa monialaisia hankkeita ilman erillistä ulkopuolista rahoitusta.

Kiteen kaupunki katsoo, että asetuksen perusteluissa tulisi selkeämmin osoittaa, millä objektiivisilla ja yhdenvertaisuutta kunnioittavilla perusteilla avustus rajataan vain nimetyille kaupungeille. Mikäli rajauksen perusteena ovat nuorten työttömien määrä, korkea nuorisotyöttömyys, kaupunginosakohtainen eriytyminen tai suurten kaupunkien erityinen palvelutarve, tulisi nämä perusteet esittää avoimesti ja johdonmukaisesti. Lisäksi tulisi arvioida, sulkeeko rajaus avustuksen ulkopuolelle sellaisia pieniä kaupunkeja, joissa nuorten työttömyyden suhteellinen taso, pitkäaikaistyöttömyyden riski tai palvelutarve on merkittävä.

Kiteen kaupunki pitää ongelmallisena sitä, jos valtionavustusjärjestelmä rakentuu pääosin suurten kaupunkien erityiskysymysten varaan. Tällainen rajausta voi johtaa siihen, että pienissä kaupungeissa olevat todelliset tuen tarpeet jäävät näkymättömiksi. Kiteen kaupunki esittää, että asetuksen soveltamisalaa arvioidaan uudelleen siten, että myös pienillä kaupungeilla olisi mahdollisuus hakea avustusta, jos ne täyttävät asetuksen tavoitteisiin liittyvät kriteerit. Avustuskelpoisuutta ei tulisi määritellä yksinomaan nimeämällä tietyt kaupungit asetuksessa, vaan hakukelpoisuuden tulisi perustua avoimiin ja ennakolta määriteltyihin kriteereihin. Tällaisia kriteereitä voisivat olla esimerkiksi nuorten työttömyysaste, työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä suhteessa ikäluokkaan, pitkäaikaistyöttömyyden kehitys, alueellinen palvelutarve sekä kunnan esittämän hankesuunnitelman vaikuttavuus. Näin valtionavustus tukisi paremmin nuorten yhdenvertaisia mahdollisuuksia työllistyä ja kiinnittyä koulutukseen koko maassa.

Ikäheimonen Tuuli
Kiteen kaupunki